

УДК 78.781.786

DOI 10.31654/2663-4902-2022-PP-4-79-85

Спіліоті О. В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичної педагогіки та хореографії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
spiliotiolena76@gmail.com
orcid.org/0000-0001-7976-5820

**ІНВЕНЦІЯ ЯК ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ
ФОРМУВАННЯ ПОЛІФОНІЧНОГО МИСЛЕННЯ**

Стаття присвячена аналізу жанру інвенція як дидактичної моделі формування поліфонічного мислення. Висвітлено ретроспективу тлумачення жанру інвенція. Наголошується на ролі та значенні його опанування у процесі музичного навчання. Автор звертається до інвенцій Й. С. Баха як до еталону та зразку дидактичної моделі. Аналізує різні виконавські редакції бахівських інвенцій, зокрема К. Черні, Ф. Бузоні, у яких висвітлюється розбір музичної форми, надаються виконавські вказівки щодо фактури, аплікатури, динаміки, розшифровки мезілмів, пропонуються різноманітні дидактичні методи, які сприяють розвитку музичних здібностей учнів та формуванню їх поліфонічного мислення.

Важливим та цінним є осмислення бахівської короткої анотації інвенцій, що адресована юним виконавцям, у якій композитор радить навчатися грати два та три самостійних голоси, домагаючись співучості у голосоведенні, і головне отримати стимул до творчості.

Згадується доробок українських композиторів у царині фортепіанного поліфонічного репертуару, особливо зауважується на нечисленності звернення сучасних авторів до жанру інвенція. Відтак відчувається нагальна потреба поповнення виконавського і дидактичного репертуару саме в цьому жанрі. Це спонукало сучасного композитора О. Спіліоті до створення поліфонічного циклу інвенцій.

У статті надається теоретичний та музично-образний аналіз авторського циклу інвенцій. Наголошено на тому, що опанування твору розвиватиме не лише технічні навички піаністів, а й формуватиме їх поліфонічне мислення. Композитор пропонує виконавську свободу у виборі послідовності інвенцій. Заохочує виконуючи їх як окремо, так і об'єднавши по дві п'єси – мікро-цикли.

Цикл інвенцій має особливий принцип побудови, де непарні п'єси мінорні, а парні – мажорні. Авторська порада щодо зміни послідовностей інвенцій створить новий характер циклу та музичний образ. Це забезпечить активізацію творчого процесу та мотивуватиме власні виконавські інтерпретації. Композитор використовує різні поліфонічні прийоми – імітація, виклад теми в оберненні та розширенні, стрети. Деякі інвенції можна віднести до форми фуги, опанування яких підготує юних виконавців до осягнення більш складних поліфонічних творів.

Ключові слова: інвенція, дидактична модель, формування поліфонічного мислення.

Постановка проблеми. В арсеналі виконавських програм будь якого музиканта повинні бути поліфонічні твори – інвенції, фуги, канони тощо. Поліфонічний виклад вимагає особливого розуміння та майстерності виконання. Звичайно мова йде про ті інструменти, які дозволяють грати багатоголосну фактуру. У клавірній музиці поліфонічні жанри займають особливе місце. Без них не обходиться професійний розвиток виконавця. Саме багатоголосні твори формують поліфонічне мислення, яке включає такі компоненти як сприймання, усвідомлення та відтворення музичного матеріалу (продуктивне та репродуктивне).

Формування поліфонічного мислення в процесі навчання відіграє важливу роль у вихованні музичної культури учня, яке включає вміння слухати поліфонічну тканину, усвідомлювати самостійність розвитку голосів, вміння керувати виконавським апаратом, відтворюючи складну палітру багатоголосся.

Аналіз досліджень та публікацій. У музикознавстві проблемі поліфонічного мислення присвячували свої роботи дослідники Б. В. Асаф'єв, Н. М. Беліченко, Ю. К. Євдокимова, Г. Ф. Завгородня, В. В. Задерацький, Е. Курт, Х. С. Кушнар'єв, Т. Ф. Мюллер, В. В. Протопопов, М. Й. Ройтерштейн, Н. С. Свириденко, С. С. Скребков, Н. О. Супрун-Яременко, М. Д. Тіц, Ю. М. Тюлін, Б. Л. Яворський та ін.

Мета статті – розкрити дидактичні можливості жанру інвенції як засобу формування поліфонічного мислення музиканта в його виконавській діяльності.

Виклад матеріалу. Проблема формування поліфонічного мислення набула актуальності ще з часів зародження цього стилю, починаючи з епохи суворого письма. З появою різних поліфонічних шкіл (нідерландської, італійської, французької та німецької) виникали й дидактичні матеріали, завдяки яким молоді композитори мали можливість набувати музично-теоретичні знання та розвивати свої професійні навички. Хотілося б наголосити на тому, що в епоху зародження поліфонії кожний виконавець неодмінно вмів створювати музику та імпровізувати на інструменті. На той час творчі завдання зазвичай тісно поєднувалися з виконавськими. Це явно прослідковується в педагогічній діяльності Й. С. Баха. Історичні факти підтверджують, що учні Й. С. Баха вміли одразу відтворити фугу на задану тему. Але фуга вважається найскладнішою поліфонічною формою, яка вимагає знання законів як суворого, так й вільного поліфонічного письма. Для початківців, які прагнуть навчитися володіти поліфонічною фактурою, ідеальним є осягнення такого жанру як *інвенція*.

Поняття інвенція (від лат. *inventio* – «винахід») існує у різних сферах: науково-технологічній, соціально-політичній, філософській, риториці, мистецтві тощо. Якщо звернутися до словнику термінів і понять з риторики, то інвенція – це один з його розділів, який вивчає створення задуму, концепції майбутньої промови. Інвенцію розглядають як один з етапів роботи над промовою, на якому оратор вибирає тему промови, систематизує власні знання про обраний предмет і припускає шляхи подальшого розкриття теми [1].

У музиці інвенція – буквально перекладається як видумка, винахід, невеликий дво- та триголосний твір поліфонічного викладу. В цьому жанрі використовуються різні види поліфонічної техніки: імітації, канони простого та складного контрапункту. Дидактичну функцію інвенції відігравали у педагогічній діяльності Й. С. Баха. Композитор створював ці твори для учнів як вправи з метою підготувати їх виконавський апарат для досягнення самостійності руху пальців, розвинути слухові здібності, граючи поліфонічну фактуру на клавесині [4 с. 96].

Відомо, що вперше термін *інвенція* використав французький композитор XVI ст. К. Жанекен у збірці багатоголосних шансонів (1555 р.) [8]. Пізніше в Італії у назвах збірки Ч. Негрі (1604 р.), Б. Маріні (1629 р.), Ф. А. Банпорті (1712 р.). Популярними вважаються п'ятнадцять двоголосних та п'ятнадцять триголосних інвенцій («Сімфонії», BWV 787-801) Й. С. Баха [5]. Двадцяте століття відзначилося захопленням та відродженням поліфонічної техніки, зокрема жанру інвенція (А. Берг, Б. Мартіну, Р. Щедрін, А. Жоліве, С. Губайдуліна та ін).

Еталоном та зразковою дидактичною моделлю вважають інвенції Й. С. Баха. Сьогодні важко уявити відсутність цих творів у репертуарі молодих піаністів. Саме з інвенцій починається знайомство та серйозна робота над бахівською поліфонією.

У 1720 році 22 січня Й. С. Бах приступає до написання циклу творів для навчання старшого сина Вільгельма Фрідемана (на той час хлопчику було дев'ять з половиною років) [7]. У збірку увійшли «музична абетка», приклади аплікатури, таблиця розшифровки мелізмів, низка нескладних творів різними за характером, а також 15 двоголосних творів, які мали назву «*Præambulum*», та 14 триголосних під назвою *Fantasien*. Це був перший варіант двоголосних та триголосних інвенцій, які потребували доопрацювання. Пізніше, захопившись написанням циклу інвенцій, Й. С. Бах вдосконалює поліфонічні твори, наповнюючи їх багатою та виразною мелізматикою, розширюючи масштаби інвенцій, викристалізовуючи голосоведіння [2, с. 85]

Відомо, що крім культурної цінності цикл інвенцій мають ще й дидактичну. Автор залишив коротку анотацію для юних виконавців на титульній сторінці, у якій написано, що даний цикл є простою інструкцією для любителів та особливо жадібних до клавіру, де пропонується ясний спосіб навчитися грати два самостійних голоси, а в

перспективі володіти трьома облігатними голосами. Композитор пропонує знайомитися з інвенціями, пристойно їх виконувати та головне – домагатися співучості у процесі гри, водночас отримати стимул до творчості [7].

На сьогодні крім трьох авторських рукописів існує кілька копій варіантів циклу інвенцій, які були зроблені учнями Й. С. Баха та сучасними композиторами. Цей факт свідчить про те, що твори мали запит та велику педагогічну популярність.

Першою редакцією інвенцій Баха була зроблена К. Черні (1840 р.), перевагою якої була зручна аплікатура, раціонально виписаний розподіл середніх голосів. Також приваблює редакція Ф. Бузоні. Величезна інтепритаційна та редакційна робота над інвенціями (1891 р., 1914 р.) мала підготувати юних виконавців до майбутнього осягнення більш складного циклу «Добре темперованого клавіру», якому Ф. Бузоні присвятив не менше уваги та часу.

Ф. Бузоні в редакції бахівських інвенцій надає виконавські вказівки (фразування, аплікатура, динаміка, розшифровка мелізмів). Не менш значущим у редакторських примітках є аналіз форми інвенцій, які подаються у вигляді форми-схеми. Бузоні намагається зорієнтувати свідомість виконавця на розуміння пропорцій форми та тематичних зв'язків. Цікавим експериментом є пропозиція подумки виключити будь-який розділ, або навпаки продовжити розвиток. Цей метод, на думку Ф. Бузоні, допоможе відчути наявність чи відсутність симетрії. Сам музикант-науковець наголошував на тому, що кожен фрагмент композиції покликаний, щоб розвинути музичні здібності учня та покращити його критичне мислення [6].

Також Ф. Бузоні приділяє увагу образно-емоційному змісту п'єс. В його редакції зустрічається жанрові аналогії, наприклад: двоголосна інвенція № 6 – інтермецо для флейти та віолончелі з пасторальної кантати, триголосна інвенція № 11 – пісня у душі балади, тощо.

Цінними є виконавські поради, де ретельно аналізується аплікатура. Редактор радить піаністичні прийоми, завдяки яким можна виокремлювати голос та надавати йому ясність та виразність.

За музичною формою бахівські інвенції відносяться до змішаного та вільного типу. Ряд інвенцій можна віднести до форми фуга, решта – це канони. Такі інвенції як C-dur, D-dur, E-dur, a-moll, d-moll, g-moll, c-moll, f-moll та симфонії c-moll, h-moll мають імітаційний тип викладу з відповіддю в октаву. Зазвичай це було характерно для композиторів попередників XVII століття. Однак, якщо розглядати композиційну структуру, то ці твори близькі до фуґи.

Уваги заслуговують симфонії які мають схожість до фуґи, але їх особливість полягає в тому, що перший виклад теми проходить не в одноголосній фактурі, а з контрастною темою супутником. В інвенціях Й. С. Бах використовував різноманітні поліфонічні прийоми та техніки. Так симфонія B-dur будується на стретних проведеннях, симфонія e-moll відрізняється наявністю енгармонічних відхилень з використанням зменшеного септакорду, симфонія f-moll, що представляє триголосну фуґу, має риси двочастинної сонатної форми.

Слід згадати великий вклад у фортепіанний поліфонічний репертуар доробку українських композиторів, а саме цикли С. Павлюченка «Прелюдії та фуґи для фортепіано», Ю. Щуровського «10 маленьких прелюдій та фуґ», В. Задерацького «Вибрані прелюдії та фуґи для фортепіано», В. Бібіка «34 прелюдії та фуґи», О. Яковчука «12 прелюдій і фуґ для фортепіано», А. Караманова «15 концертних фуґ», канони Ю. Щуровського, Є. Юцевича, Л. Колодуба, Л. Грабовського, М. Тіца, фуґа з «Партити» Л. Шукайло, фуґа з циклу «Музики в старовинному стилі» В. Сільвестрова, інвенція F-dur Є. Юцевича (на тему української пісні «Сонце низенько»), інвенція М. Дремлюги, та ін.

Серед різноманітних поліфонічних форм, звернення сучасних композиторів до жанру інвенція не надто поширене. Це спонукало до створення авторського поліфонічного циклу інвенцій, який зміг би задовольнити гостру потребу поповнення, оновлення та розширення репертуару молодих піаністів [3].

Авторський твір О. Спіліоті «Цикл інвенцій» (2021 р.) включає 14 поліфонічних п'єс (сім мажорних та сім мінорних), які побудовані за принципом тональностей «білих клавіш» (c-moll, C-dur, d-moll, D-dur, e-moll, E-dur тощо). Композитор пропонує

виконавську свободу вибору послідовностей інвенцій. Наприклад, можна виконувати окремі інвенції, або об'єднувати по дві п'єси, створюючи диптихи (мінор-мажор чи мажор-мінор).

Цикл складається з двоголосних та триголосних інвенцій. Деякі з них мають форму фуги. Розглядаючи цикл у авторському порядку, варто звернути увагу на замкнутість твору, яка виражена у використанні однієї теми. Так цикл починається з ліричної, сентиментальної інтонації у до-мініорі, яка в чотирнадцятій (останній) інвенції прозвучить у Сі-мажорі, трансформуючись у жанр урочистого гімну.

На відміну від тональної будови ДТК (Добре темперованого клавіру) Й. С. Баха, який будується за принципом мажорна тональність потім однойменна мінорна, цикл інвенцій О. Спіліоті має протилежний принцип побудови, а саме непарні п'єси мінорні, а парні – мажорні. Однак, якщо змінювати послідовність, то характер та образна змістовність кардинально змінюється. Таким чином, можна здійснювати власну комбінацію структури циклу інвенцій, яка активізує творчий процес та буде захочувати виконавську інтерпретацію.

Перша інвенція написана у тональності с-moll, має просту двочастинну-репризну форму. Починається друга частина у тональності домінанти, яка співставляється у наступному проведенні теми зі тональністю Es-dur, що є паралельною до головної. Реприза характерна поверненням тональності с-moll, але тема звучить на октаву вище, створюючи кульмінацію інвенції.

Наступна До-мажорна інвенція контрастує з першою. Характер образу енергійний, бадьорий та святковий. Зазвичай друге проведення теми в інвенціях відбувається в основній або доміантовій тональності. Однак у даній п'єсі представлена тональність As-dur, що демонструє вихід з кола споріднених тональностей. Короткочасні відхилення у Ля-бемоль мажор, Ре-мажор, сі-мінор, фа-мінор створюють образ «допитливого мандрівника».

З початку звучання третьої інвенції (d-moll) фарби та настроїв змінюються на філософський діалог трьох осіб. Тричі проводиться запитальна інтонація з імітацією в октаву, яка отримує свою відповідь у наступних двох тактах інтермедії. Середній розділ характерний мотивною розробкою, а саме проведенням зерна головної теми в оберненні. Реприза повертає діалог до головної теми інтонації та відповіді. Останні чотири такти залишають слухача у стані міркувань.

Інвенція № 4 (D-dur) пробуджує та закликає на свято. Вибір розміру 12/8, восьми тривалості, а інколи шістнадцяті організуються у специфічний ритмічний малюнок, в якому впізнається жига. Що стосується форми, то ця інвенція більше нагадує двоголосну фугету.

Наступні дві інвенції (№ 5, 6 – e-moll, E-dur) зберігають протилежно спрямовані настрої. П'ята інвенція занурює у часи існування стародавньої Русі. Тема поступово динамічно зростає та велично звучить в останньому кульмінаційному проведенні. Тривала розповідь затихає та раптово зникає. Тема Мі-мажорної інвенції має танцювальний характер (*Moderato e grazioso*). Перед виконавцем стоять непрості завдання розкриття відповідного образу. Необхідно бути технічно підготовленим, володіти чіткою артикуляцією.

Інвенція №7 (f-moll) звучить у повільному темпі. Тема-розповідь можна віднести до пісенного жанру «Дума». Зміст п'єси розповідає про повний цикл життя людини, зі всіма її переживаннями. Інвенцію можна поділити на три розділи: перший – експозиційний; другий – розвиток, який побудований з низки низхідних пасажів; третій – реприза, де головна тема написана в оберненні. Інвенція має невеличку коду, в якій динамічно та амплітудно розгортається головна тематична інтонація на фоні тремоло лівої руки. Останнє проведення імітує стареньку дитячу гойдалку, яка своїм пронизливим скрипом нагадує нам про найкращі хвилини життя.

«Інвенція-скерцо» так можна було б назвати наступну п'єсу. В головній темі є приховане двоголосся, інтонація якої нагадує сміх людини. Фа-мажорна інвенція нібито хоче підняти тонус, настроїв та реабілітуватися після філософських міркувань попередньої фа-мінорної п'єси.

Інвенція № 9 (g-moll) – триголосна. Головна тема має елегійний характер. Відповідь починається на інтервал великої сексти, створюючи тональність субдомінанти (c-moll). Невеличка інтермедія продовжує розвивати тему та повертає її у головну тональність. З четвертим проведенням теми у сопрановому голосі підключається «тема супутник» з інтермедії. Наповнений тональними відхиленнями експозиційний розділ приводить до другої частини, яка починається з тональності A-dur. Тема звучить у середньому голосі в оберненні. Повернення до головної тональності (g-moll) здійснюється через її паралель (B-dur). На фоні органного пункту звучить останнє проведення теми, яка має траурний характер.

Настрій змінюється в наступній Соль-мажорній інвенції № 10. П'єса танцювального характеру, яка має ритмічну організацію восьмими у розмірі 9/8. Для виконавця у цій інвенції зустрінуться певні виклики, зокрема ритмічні, оскільки у п'єсі є поліритмія. Триолі та дуолі, які одночасно звучать, вимагають слухової уваги та навичок координації, особливо, незалежної гри лівої та правої руки.

Наступна інвенція № 11 (a-moll) наповнена ліричними інтонаціями. В головній темі можна визначити приховане двоголосся. У кожному такті теми є два звука, які імітують биття серця. Ця особливість, яка має прихований остинатний вигляд, поєднуючись з ламентативними інтонаціями теми, створює в інвенції образ людського життя. Слід відзначити, що більшість інвенцій у циклі об'єднує спільний композиційний принцип наявності каденційних проведень. У ля-мінорній інвенції заключне проведення теми будується на утриманому тонічному басу (органному пункті). Останній мажорний акорд, що визначає однойменну тональність A-dur, символізує прагнення душі людини до світла.

Ля-мажорна інвенція №12 має жвавий характер. Якщо говорити про образну сферу п'єси, то комплекс гамоподібних пасажів нагадує легкий, літній вітерець. Для виконавця постають непрості завдання вдосконалення дрібної техніки, при цьому велику увагу необхідно приділяти рівності звучання та артикуляції. Пропонується дану інвенцію грати двічі: перший раз у помірному темпі, другий – у швидкому.

Двоголосна інвенція №13 сі-мінор написана у двочастинній формі. Головна тема відноситься до контрастних тем, яка включає два елемента. Перший – зерно теми, складається з запитальної інтонації та її відповіді у ракоходному проведенні. Другий – зв'язуючий, який приводить до теми відповіді у тональності домінанти. Інтермедія будується на інтонації зерна теми. Розробка «інвенції-фуги» починається в тональності d-moll (одноіменна до паралельної тональності) в оберненні. Останнє проведення має стрету: починає нижній голос в оберненні та підхоплює тему верхній голос у прямому проведенні.

Заклучна інвенція H-dur, яка має жанрові ознаки гімну, замикає цикл. В цій п'єсі використовується тема першої до-мінорної інвенції. Нове звучання теми у мажорі змінює настрій, перетворює твір на урочистий, святковий. Довгий шлях від першої до чотирнадцятої інвенції, у процесі якого поступово піднімалися рівні тональностей, мінялася образно-жанрова сфера, нарешті отримав свою перемогу та визнання. Остання кода є не тільки кульмінацією даної п'єси, а і всього циклу.

Отже, надаючи авторський музично-образний аналіз циклу інвенцій, слід звернути увагу на можливості даного твору не тільки розвивавати технічні навички піаніста, а й формувати в них поліфонічне мислення. Жанр «інвенція», що включає в себе різноманітні поліфонічні прийоми може бути тією дидактичною моделлю, яка необхідна для професійного зростання молодого музиканта. Поєднання характерних для поліфонії композиційних прийомів та жанрової сутності інвенції, що припускає винахідництво та свободу, спонукає молодого піаніста до розвитку творчого мислення. Саме цю мету і ставив перед учнями Й. С. Бах, коли створював свій цикл інвенцій та симфоній.

Література

1. Макович Х. Я., Вербицька Л. О., Капітан Н. О. Словник термінів і понять з риторики. Львів: 2016. 140 с.
2. Свириденко Н. С. Стилістика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: навч.-метод. посібн. для студ. вищих навч. закл. Київ. ун. ім. Б. Грінченка. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 242 с.

3. Спіліоти О. В. Цикл інвенцій. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XydTKzdrb5o&list=PLm6sMAAttXU43L12vWiHsCkgLON0L39fh&index=1>
4. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 352 с.
5. Bach J. S. Inventionen, Sinfonien. Urtext Arranged by Rudolf Steglich (Author), Fingered by Hans-Martin Theopold (Author). G. Henle Verlag: 1970, 79 p.
6. Bach J. S. Inventionen, Sinfonien. Arranged by Ferruccio Busoni. Breitkopf & Härtel: 2002, 36 p.
7. The Inventions and Sinfonias (BWV 772–801) URL: <https://web.archive.org/web/20100729024403/http://www.music.qub.ac.uk/~tomita/essay/inventions.html>
8. Jean-Marc Warszawski URL: <https://www.musicologie.org/Biographies/janequin.htm>

References

1. Makovych, Kh.Ya., Verbytska, L.O., Kapitan & N.O. (2016). Slovník terminiv i poniat z rytoryky. Lviv [in Ukrainian].
2. Svyrydenko, N.S. (2017). Stylistyka vykonannia starovynnoi muzyky na prykladi tvoriv Y. S. Bakha. Kyiv. un. im. B. Hrinchenka. Kyiv: Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka [in Ukrainian].
3. Spilioti, O.V. Tsykl inventsii. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XydTKzdrb5o&list=PLm6sMAAttXU43L12vWiHsCkgLON0L39fh&index=1> [in Ukrainian].
4. Iutsevych, Yu.Ye. (2009). Muzyka. Slovník-dovidnyk. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
5. Bach, J.S. (1970). Inventionen, Sinfonien. Urtext Arranged by Rudolf Steglich (Author), Fingered by Hans-Martin Theopold (Author). G. Henle Verlag [in English].
6. Bach, J.S. (2002). Inventionen, Sinfonien. Arranged by Ferruccio Busoni. Breitkopf & Härtel [in English].
7. The Inventions and Sinfonias (BWV 772–801) URL: <https://web.archive.org/web/20100729024403/http://www.music.qub.ac.uk/~tomita/essay/inventions.html> [in English].
8. Jean-Marc Warszawski URL: <https://www.musicologie.org/Biographies/janequin.htm> [in English].

Spilioti O.

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Musical Pedagogy and Choreography at Nizhyn Mykola Gogol State University
 spiliotiolena76@gmail.com
 orcid.org/0000-0001-7976-5820

INVENTION AS A DIDACTIC MODEL OF THE POLYPHONIC THINKING FORMATION

The article is devoted to the analysis of the musical genre of invention as a didactic model of the polyphonic thinking formation. A retrospective interpretation of the genre of invention alongside with the role and significance of its mastery in the process of musical learning are presented. The author refers to J.S. Bach's inventions as a standard and a sample of the didactic model and analyzes various performing editions of Bach inventions, in particular by K. Cherny, F. Buzoni, where the analysis of the musical form, performance instructions on texture, application, dynamics and decoding of melismas are presented, and a variety of didactic methods contributing to the development of students' musical abilities and formation of their polyphonic thinking are offered.

Important and valuable is the comprehension of the Bach's preface to inventions which is addressed to young performers. The composer advises to learn to play two and three independent voices, seeking singing in voice guidance, and most importantly to get an incentive for creativity.

The contribution of Ukrainian composers in the field of piano polyphonic repertoire is mentioned, which is rather scarce in the genre of invention among the modern authors.

The lack of present-day polyphonic inventions prompted the modern composer Olena Spilioti to create a cycle of polyphonic inventions.

The article provides theoretical and musical analysis of the author's cycle of inventions. It is emphasized that mastering the work will develop not only the technical skills of budding pianists, but also form their polyphonic thinking. The composer offers freedom in choosing the sequence of performing the inventions and encourages musicians to perform them either separately, or to combine two plays into micro-cycles.

The cycle of invention has a special principle of construction, where odd plays are minor, and even plays are major. The author's advice on changing the sequences of inventions will create a new character of the cycle and a musical image. This will ensure the intensification of the creative process and motivate the musicians to provide their own performance interpretations. The composer uses various polyphonic techniques: imitation, presentation of the theme in inverse and expansion, stretches. Some inventions can be attributed to the form of a fugue, the mastery of which will prepare young performers for working with more complex polyphonic works.

Key words: invention, didactic model, polyphonic thinking formation.